

Ία 3,1-12

Εικόνες για τή γλώσσα

Τί σᾶς θυμίζει, παιδιά, τό ὄνομα «Αἴσωπος»; Τόν πανέξυπνο μυθοπλάστη τῆς ἀρχαιότητος, πού μέ τούς εὐφρεῖς μύθους του κατέληγε πάντα σέ σοφά συμπεράσματα. Πολύ διδακτικοί εἶναι ὅλοι οἱ μύθοι του, ὅπως ἐπίσης πολύ διδακτικό εἶναι γιά μᾶς τό ἀκόλουθο περιστατικό ἀπό τή ζωή του:

Ὁ **Αἴσωπος** ἦταν δούλος στόν ἄρχοντα τῶν Συρακουσῶν, τόν **Ίάδμονα**. Μιά μέρα, λοιπόν, τόν καλεῖ τό ἀφεντικό του καί τοῦ λέει: «Τό μεσημέρι, Αἴσωπε, θά κάνουμε τραπέζι σέ κάποιους γνωστούς μου, πού πολύ τούς ἐκτιμῶ. Θά ἤθελα, λοιπόν, νά εὐχαριστηθοῦν ἀπό τό γεῦμα. Θά πᾶς στήν ἀγορά καί θά πάρεις ὅ,τι πιό ἐκλεκτό βρεῖς».

Πηγαίνει στήν ἀγορά ὁ Αἴσωπος καί ἀγοράζει ψάρια, συγκεκριμένα γλώσσες. Τίς μαγεύει καί τίς παρέθεσε στούς φιλοξενούμενους. Ὅλοι ἔμειναν πολύ εὐχαριστημένοι ἀπό τό νόστιμο φαγητό.

Λίγες μέρες ἀργότερα, τό ἀφεντικό καλεῖ καί πάλι τόν Αἴσωπο καί τοῦ λέει: «Θά ἔχουμε τό μεσημέρι κάποιους καλεσμένους πού δέν τούς συμπαθῶ καί δέν θέλω νά ζανάρθουν. Γι' αὐτό, σέ παρακαλῶ, αὐτή τή φορά νά φέρεις ἀπό τήν ἀγορά καί νά μαγειρέψεις ὅ,τι χειρότερο».

Βγαίνει καί πάλι ό Αΐσωπος στήν αγορά, κάνει τά ψώνια του, μαγειρεύει καί παραθέτει τό γεϋμα στους καλεσμένους. Πόση ήταν ή έκπληξη του Ίάδμονα, όταν στό τραπέζι βλέπει καί πάλι... γλωσσες!

Έκείνη τή στιγμή δέν ειπε απολύτως τίποτε. Όταν όμως έφυγαν οί καλεσμένοι, καλεϊ τον Αΐσωπο καί τον ρωτᾷ:

- Τί ήταν αυτό που έκανες; Σέ στέλνω ν' αγοράσεις ό,τι καλύτερο καί μου φέρνεις γλωσσες. Σέ στέλνω νά φέρεις ό,τι χειρότερο καί μου φέρνεις πάλι γλωσσες! Γιατί τό έκανες αυτό; Έξήγησέ μου!

- Δέν ξέρεις, αφεντικό, απαντᾷ τότε ό σοφός Αΐσωπος, πώς ό,τι καλύτερο ύπάρχει είναι ή γλωσσα, αλλά καί ό,τι χειρότερο είναι πάλι ή γλωσσα;

Τί έννοούσε άραγε μ' αυτά τά λόγια ό σοφός Αΐσωπος;

Η γλωσσα μας, πράγματι, μπορεί νά είναι ό,τι καλύτερο ή ό,τι χειρότερο έχουμε· έξαρτᾷται από τό πώς τή χρησιμοποιούμε. Όπως τό μαχαίρι· τό χρησιμοποιεί ό χειρουργός για νά σώσει μιᾷ ζωή, τό χρησιμοποιεί όμως καί ό εγκληματίας για νά τήν αφαιρέσει. Άλλοτε είναι εργαλειό ευεργετικό καί άλλοτε εγκληματικό ανάλογα μέ τή χρήση του. Καί ή γλωσσα μας άλλοτε μπορεί νά ώφελει καί άλλοτε μπορεί νά καταστρέφει, ανάλογα μέ τό πώς τή χρησιμοποιούμε.

Πώς μπορούμε νά χρησιμοποιούμε τή γλωσσα μας για τό καλό; (Δίνουμε τον λόγο σά παιδιά).

- Νά λέμε λόγια αγάπης, νά δίνουμε θάρρος καί παρηγορία.
- Νά μιλούμε για τον Θεό.
- Νά μιλούμε στον Θεό καί νά Τόν δοξάζουμε.

Η γλωσσα είναι, πράγματι, ένα από τά ώραιότερα δώρα του Θεού στον άνθρωπο. Μ' αυτήν εκφράζει τίς σκέψεις καί τά συναισθηματά του, επικοινωνεί μέ τον Θεό καί τους συνανθρώπους του.

Κάποιες φορές όμως, είναι αλήθεια, ή γλωσσα γίνεται ό,τι χειρότερο· «κόκκαλα δέν έχει καί κόκκαλα τσακίζει», λέει ό λαός μας.

Γιατί; **Τί κακό κάνουμε μέ τή γλώσσα;** (Αφήνουμε πάλι τά παιδιά νά έκφραστοῦν).

- Κοροϊδεύουμε
- Λέμε ψέματα
- Αὐθαδιάζουμε...

Πολλές ἀμαρτίες κάνει δυστυχῶς ἡ γλώσσα (βλ. *ἐποπικό ὑλικό*):

α) Βλασφημία

Ἐπίσης, ἀπό τίς βαρύτερες ἀμαρτίες εἶναι ἡ βλασφημία. Εἶναι φοβερό νά βλασφημεῖ ὁ ἄνθρωπος τόν Θεό πού τόν ἐπλασε καί τόν κρατᾷ στή ζωή· τόν πιο μεγάλο Εὐεργέτη μας, πού Τοῦ χρωστοῦμε καθετί καλό! Πῶς μποροῦν, παιδιά, τά χεῖλη μας νά ξεστομίζουν λόγια ἄπρεπα γιά τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, πού γιά μᾶς σταυρώθηκε ἢ γιά τήν Παναγία μας, πού εἶναι ἡ μητέρα Του καί δική μας μητέρα! Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός ἔλεγε: «Ἄν ἕνας ἄνθρωπος βρῖσει τόν πατέρα μου, τή μητέρα μου, τόν ἀδελφό μου, ἔχω χρέος ὡς χριστιανός νά τόν συγχωρήσω. Ἄν ὅμως βρῖσει τόν Χριστό μου καί τήν Παναγία μου, δέν θέλω νά τόν βλέπω!». Προσοχή, παιδιά! Ποτέ μήν ἐπιτρέψουμε στόν ἑαυτό μας νά πει βλάσφημες κουβέντες. Κι ἄν τό ἔχουμε κάνει, νά τό ἐξομολογηθοῦμε μέ δάκρυα. Πῶς θά πει τό στόμα μας προσευχές, ἄν ἔχει πει νωρίτερα βλασφημίες; Πῶς θά κοινωνήσουμε καί θ' ἀγγίξουν τά χεῖλη μας τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἄν ἔχουν λερωθεῖ μέ τέτοιες κουβέντες;

β) Αἰσχρολογία

Ἰδιαίτερη προσοχή χρειάζεται, ἐπίσης, γιά νά μή λερώνουμε τά χεῖλη μας μέ λόγια αἰσχρά· μέ βρόμικα ἀστεῖα, μέ πονηρά ὑπονοούμενα, ἀπ' αὐτά πού δυστυχῶς ἀκοῦτε καθημερινά σίς τηλεοράσεις. Εἶναι σάπια λόγια αὐτά καί ἐκπέμπουν δυσοσμία. Νά σκεφτόμαστε καί τόν ἄγγελό μας· πῶς θά στέκεται δίπλα μας καί θά μᾶς ἀκούει νά λέμε τέτοια λόγια χωρίς ντροπή;

γ) Είρωνεία

Μέ ειρωνείες καί πειράγματα, μέ σχόλια καί κατηγορίες στενοχωρούμε καί πληγώνουμε τούς άλλους, κάποιες φορές άνεπανόρθωτα. Έμεϊς θά θέλαμε νά μιλοῦν οί άλλοι ἄσχημα γιά μᾶς καί νά μᾶς κοροϊδεύουν;

δ) Ψέμα

Εὐκόλα γλιστράει ἡ γλῶσσα μας στό ψέμα. Ποιός εἶπε τό πρῶτο ψέμα; Ὁ διάβολος. Αὐτός λέει καί σέ μᾶς ἓνα μεγάλο ψέμα: «Τό ψέμα δέν εἶναι ἁμαρτία, δέν εἶναι δά καί τόσο μεγάλο κακό!». Ὁ Χριστός μας ὅμως εἶναι ἡ ἀλήθεια. Καί σέ μᾶς, πού θέλουμε νά εἶμαστε παιδιά Του, δέν ταιριάζει νά λέμε ψέματα. Τά πληρώνουμε, ἐξάλλου, πάντοτε μέ τύψεις, ἀγωνίες, ἐνοχές! Κάποια παιδιά δυστυχῶς δέν διστάζουν ἀκόμη καί νά ὀρκίζονται λέγοντας ψέματα. Ὁ Χριστός μᾶς ἔδωσε ξεκάθαρη τήν ἐντολή Του: «Νά μήν ὀρκιζόμαστε καθόλου!».

ε) Αὐθάδεια

Στούς γονεῖς, στούς δασκάλους, γενικότερα στούς μεγαλύτερους ἀπό μᾶς ἀρμόζει νά δείχνουμε σεβασμό, καί ὄχι νά μιλοῦμε μέ θράσος καί αὐθάδεια, μέ ἀπαίτηση, ὑψώνοντας τόν τόνο τῆς φωνῆς μας.

Δεῖτε τώρα, παιδιά, **πέντε εἰκόνες γιά τή γλῶσσα** (βλ. ἐποπικό ὑλικό). Τίς βρίσκουμε μέσα στήν Ἁγία Γραφή, στήν Ἐπιστολή τοῦ ἀδελφόθεου Ἰακώβου. Μέ τί μοιάζει, λοιπόν, ἡ γλῶσσα;

1) Μέ χαλινάρι

Ὅπως μέ τό χαλινάρι συγκρατεῖ ὁ καβαλάρης τό ἄλογο, ἔτσι ὅποιος ἔχει χαλινάρι στή γλῶσσα του καί προσέχει τί λέει μπορεῖ νά συγκρατεῖ ἀπό καθεῖ κακό τόν ἑαυτό του.

2) Μέ πηδάλιο

Ὅπως μέ τό πηδάλιο (=ἡ γλῶσσα ὅπου καταλήγει τό τιμόνι) ὁ

καπετάνιος κατευθύνει όλόκληρο υπερωκεάνιο, έτσι με τή γλώσσα του ο άνθρωπος κατευθύνει τήν προσωπικότητά του.

Καί τό χαλινάρι καί τό πηδάλιο εἶναι πολύ μικρά, ἀλλά μέ μεγάλη σημασία. Ἔτσι καί ἡ γλώσσα εἶναι ἕνα μικρό μέλος στό σῶμα μας, ἀλλά ἔχει πολύ μεγάλη δύναμη!

3) Μέ φωτιά

Μιά σπίθα ἀρκεῖ γιά νά κάψει όλόκληρα δάση, ἐργοστάσια, σπίτια... Ἔνας λόγος ἀπρόσεχτος μπορεῖ νά στενοχωρήσει, νά πληγώσει, νά καταστρέψει φιλίες, ἀκόμη καί οἰκογένειες!

4) Μέ δηλητήριο φιδιοῦ

Μπορεῖ νά φαρμακώσει ἡ γλώσσα τήν ψυχή τοῦ ἄλλου. «Στάζει δηλητήριο ἡ γλώσσα του!», λέει ὁ λαός, καί χαρακτηρίζει ἕναν τέτοιο ἄνθρωπο «φαρμακόγλωσσο».

5) Μέ πηγὴ

Τό νερό μιᾶς πηγῆς μπορεῖ νά εἶναι συγχρόνως καί ἀλμυρό καί γλυκό; Ἔτσι κι ἀπό τή γλώσσα μας πῶς γίνεται νά βγαίνουν λόγια ὁμορφα καί ἄσχημα; Δέν μπορούμε π.χ. τή μιὰ στιγμή νά μιλοῦμε στόν Θεό καί τήν ἄλλη νά «γλωσσοτρῶμε» τούς ἄλλους.

Πῶς ὅμως νά κυριαρχοῦμε στή γλώσσα μας; Πολλά θηρία δάμασε καί ἐξημέρωσε ὁ ἄνθρωπος, μᾶς λέει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, τή γλώσσα ὅμως δέν κατορθώνει πάντα νά τή συγκρατεῖ. Ἀκοῦστε, παιδιά, **τρία μυστικά** γιά νά μπορούμε νά ἐξουσιάζουμε τή γλώσσα μας:

✓ **Νά σκεφτόμαστε πρὶν μιλήσουμε.** «Μή προτρεχέτω ἡ γλώσσα τῆς διανοίας!», συστήνουν ἀπό τήν ἀρχαιότητα ἀκόμη οἱ πρόγονοί μας. Δηλαδή: «Νά μήν τρέχει ἡ γλώσσα σου πρὶν ἀπό τό μυαλό σου!». «Νά βουτᾶς τή γλώσσα σου στό μυαλό σου πρὶν μιλήσεις», συμβουλεύουν οἱ μεγαλύτεροι.

✓ **Νά μήν εἴμαστε φλύαροι.** Ὅταν μιᾶμε πολύ, σίγουρα θά

μᾶς ξεφύγουν καί λόγια ἄχρηστα ἢ ἄσχημα. «Τά λίγα λόγια ζάχαρη καί τά καθόλου μέλι», σημειώνει ἡ σοφία τοῦ λαοῦ. Μὴν ξεχνᾶτε, παιδιά, ὅτι ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε δύο αὐτιά ἀλλά ἕνα στόμα. Μᾶς διδάσκει καί μ' αὐτόν τόν τρόπο περισσότερο ν' ἀκοῦμε, ἀλλά λιγότερο νά μιλάμε.

✓ **Νά μή μιλάμε ὅταν εἴμαστε θυμωμένοι.** Πάνω στόν θυμό δέν ἐλέγχουμε τά λόγια μας καί συνήθως μετανιώνουμε μετά γιά ὅσα λέμε, ἀλλά τό κακό δυστυχῶς ἤδη ἔχει γίνει. Μέχρι νά μᾶς φύγει ὁ θυμός, μπορούμε νά λέμε μυστικά τό «Πάτερ ἡμῶν» ἢ ἀκόμη νά ἐπαναλαμβάνουμε πολλές φορές μιὰ σύντομη ἀλλά πολύ δυνατή προσευχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με!».

Φεύγοντας, παιδιά, σήμερα ἀπό τό κατηχητικό μας, νά κάνουμε μιὰ συμφωνία μέ τή γλῶσσα μας: «**Γλῶσσα μου, δέν θά μιλάς, ἂν δέν σοῦ δώσω τήν ἄδεια!**».

**Τή γλῶσσα σου ὅταν συκρατεῖς,
εἶσαι μεγάλος νικητής.**

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. *Εἰκόνες γιά τή γλῶσσα.*
2. *Τά πάθη τῆς γλώσσας.*
3. *Δίπτυχο.*
4. *Παρουσίαση τοῦ μαθήματος σέ προβολή.*